

מאורות שלום

העלון השבועי שלך

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה

http://www.ohrshalom.net info@ohrshalom.net מוצש"ק חברון – 19:03 הד"נ חברון – 16:59

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

אברהם צבי בן פנחס
אלכסנדר דינה בת יהודה
אלעזר לורה בת יעקב
בגנו רבקה בת דוד
מזל פור בת אברהם
גורקביץ דוד בן אברהם
דה וינוקור יעקב בן אהרן
דידרניק אהרן בן חיים
דינוף מרים בת אבנר
חלייס שלום בן דוד
יחזקאלי רחל בת יצחק
כהן ברוניה בת יעקב
כהן נסים בן עזריה
מרמה בת אברהם
פיזייב רחיל בת דוד
גריגורי בן אברהם
שפיגל אברהם בן חנוך
אליזבטה בת וסילי
שרייאר צפורה בת אייזיק

ת.נ.צ.ב.ה

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400 בשעה 20:30 – הציבור
מוזמן

שיעור חדש
זוגיות ומשפחה בכל יום
שני בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות והקדשת העלון
לעילוי נשמה

ניתן לשלוח לבית המדרש
אור שלום ת.ד. 88 קרית
ארבע מיקוד 90100
חשבון בנק הדואר מספר
20033243

"ויקבור אתו בגי בארץ מואב ולא ידע איש את קברתו עד היום הזה"

אמר האדמו"ר בשם זקנו המהרי"א "בארץ מואב" הוא ירמוז לשביל העליון של בחינת משה יסוד דאבא, שהוא שער החמישים שקרוי גם "ארץ" מדרגה תחתונה, ארץ של ממשות "מואב" מספר מ"ט שערים, כמאמר רבי צבי מזידיטשוב שבכל עליה שאנחנו עולים על ארץ חדשה, ששער החמישים יש בו התחלה חדשה ללכת עוד מ"ט שערים עליונים מהקודמים, ולכן נדמה לאדם שהם למטה, והתחתונים כאלו הוא למעלה.

וכן "לא ידע איש את קברתו" משום שהוא מצוי בלב ישראל, יש ובחינת משה מאירה בתוך הלב על מנת לחזק את לב ישראל, להגביהם ולהרחיב דעתם, שיהיו דבקים בשי"ת ויהיו עוסקים בתורה ובתשובה, ופעמים בחינת משה צפון בלב נשבר של צדיק האמת שמשים עצמו אין ממש, ואין מי שישגיג אור הליכות קברתו בלבות ישראל.

והוא כפי שמתבאר בפסוק "לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך" שאמרו רז"ל איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויין... "על הפסוק "בכל דרכיך דעהו", הם הדרכים הגופניים שיכניס בהם דעת, שמשם רבנו הוא סוד הדעת.

והוא שרמזה התורה הקדושה "ויקבור אתו בגי" מילת בגי" ר"ת ב"כל ג"ויים י"שועתך, היינו מי שהכניס דעת של משה בכל דרכיו בגשמיות, ועושה כך מפני ציווי ה' ולא למלא תאותו הגשמית, אזי הוא בבחינת בגי", שמעלה ניצוצות ומקרב את הגאולה.

זה "לדעת בארץ דרכך", שעושה דרכים רבים לקב"ה בכך שהכל פועל על פי דברי התורה, אז יזכה לגאולה על ידי משה כדברי הזה"ק שמשם רבנו יהיה גואל בגאולה האחרונה גם כן, כי מש"ה ראשי תיבות מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה.

והוסיף האדמו"ר ואמר שמילת גי" ר"ת ג"רון י"דים, שעיקר קיום התורה ללמוד בגרון היינו בדיבור, ולעשות מצוות בידיים, שם נגזו משה מול בית פעור, על ידי זה עולים וכורתים את עשיו ושרו, שהוא בית פעור.

וכונת הפסוק "רוממות אל" כונת לימוד תורה ל"שמה אותיות למשה, השם א"ל בגרום, וחרב פיפיות בידיים, פיפיות שני פיות בידיים, לעשות מצוות בידיים, ובכוח זה "לעשות נקמה בגויים" וכדברי רז"ל [ב"ר ס"ה] "בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו, רק ידי יעקב.

הטעם שנקטה התורה לשון יעקב דווקא ולא לשון ישראל נ"ל שבפסוק זה באה התורה ומסבירה לנו את ההבדל בין תורת ישראל לבין תורת העכו"ם שבתורת העכו"ם היא לא לכל העם אלא רק לאנשים שהחליטו לייחד ליבם ונפשם אל עבודת האלילים (ככמרים ונזירים) אבל זה לא אצל כל העם.

אולם לעומת זאת תורת ישראל היא לכל שכבות העם וזו הסיבה שכתוב יעקב ולא ישראל כי ישראל הוא מלשון "כי שרית עם אנשים וכו'" וזה מלשון שררה שמשמע רק לחשובים שבעם אבל לשון יעקב הוא מלשון עקב שרומז לעם כולו אף הפשוטים שבו שלכולם יש את אותו חלק בתורה.

וביותר עומק ההבדל בין תורת ישראל לתורת העכו"ם שבתורת ישראל כל ההויה היא חיי תורה ולכן אדם יכול להקריב קרבן שלמים שע"י האכילה של הכהנים בעלים מתכפרים כי אצל היהודים אין נתק בין הגשמיות לרוחניות.

אבל אצל הגויים יש נתק בין הגשמיות לרוחניות ולכן הגמי' אומרת (מנחות עג): שאם גוי מבקש להקריב שלמים שחלקו אוכלים הבעלים, חלקו הכהנים וחלקו למזבח, מקריבים לשם עולה, שכולו הולך למזבח, כי לא יכול להיות שהביא לשם שלמים כי הוא לא מבין את המושג "קידוש החומר" שע"י האכילה הבהמית כביכול עושים מצווה.

מאוצר הברכה

"עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק"
 עיין רש"י – רואין את ישראל אוכלין מאכל אחד ועובדים לאלוה אחד. [עכ"ל]
 האי מאכל אחד מתמיה, מאי אחד שייך במאכל?
 אלא הוא מאכל המיוחד לשבת, וכל ישראל אוכלין אותו לכבוד שבת מאכל אחד המיוחד. וכן נוהגין שכל ישראל אוכלין קיגעל לכבוד שבת. [זר זהב רמ"ב]
 ואמר האדמו"ר זיע"א שלא דווקא קיגעל, אלא מאכל המיוחד לשבת כל איש ישראל על פי מחנהו ועל פי דגלו, שמיחד מאכל מסויים שהוא רק לשבת ואין ממנו בימים אחרים כלל.

מאורות היכל הברכה

"ועזר מצריו יהיה" שיהיה היצח"ר של האדם עזר לאדם, ויתהפך למלאך קדוש של אש להבת שלהבת, כטעם זכה עזר וסיוע לו, בעבודת הש"י. לא יזכה לזה המדרגה הגדולה אלא "מצריו תהיה" מחמת שעומדין עליו גדולים בתורה כדואג ואחיתופל, אשר תורתן נתעב ונאלח ראשי ערב רב ומדברין עליו בפני המון עם ומחללין השם. והם שונאים את הש"י על שברא אותו, ושונא את אברהם יצחק ויעקב, שאומרים להם אשריכם שיצא זה מחלציכם, והוא שונא אותם על שיצא זה מחלציהם, ומצערין אותו ומדברין כל הרעות בלשון שקר וכזב ומשברין את לב הקדוש, ומחלישין דעתו הרבה והוא עומד באמונתו ויראתו, ועל ידי זה זוכה שנתהפך לו היצר לעזר ולמלאך קדוש באש קדוש, טועם טעם עוה"ב בעוה"ז, עולמך תראה בחי"ך [ה"ה דף קצ"ט]

במדרש בשרשויה

1. "ויאמר ה' מסיני בא" מה יש בשבח שפתח בו משה? (ברש"י)
2. "וזרח משעיר למו" לאיזו אומה פתח הקב"ה שיקבלו את התורה? (ברש"י)
3. "אשדת" מה פרושו? (פרוש שני ברש"י)
4. "אף חבב עמים" איזו פסוק הביא רש"י להוכיח ששבת אחד נקרא עם?
5. "מדברתיך" מה משמשת האות מ"ם? (לדעת רש"י)

- חכמינו ז"ל תיקנו להדליק נרות לכבוד שבת, ונחלקו הראשונים האם חיוב ההדלקה הוא משום עונג שבת או משום כבוד שבת.
- א. בשולחן ערוך (סימן רסג) כתוב שיש להדליק שתי נרות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, ויש מנהג להדליק הרבה נרות כנגד כל ילד.
- ב. אשה ששכחה פעם אחת להדליק נרות שבת, כתב הרמ"א שמשום קנס היא צריכה להוסיף כל ימיה נר אחד יותר ממה שהיתה רגילה להדליק לפני זה, והפרי מגדים כתב שאף אם חיסרה נר אחד ממה שהיתה רגילה להדליק כל פעם הדין הוא כן. אבל ה"ביאור הלכה" (סימן רסג) כתב שכיון שזה רק תקנה דרבנן, אין צריך להוסיף, ורק במה שכתבו הראשונים באופן ששכחה לגמרי יש לקיים. ג. הגר"ש אלישיב סובר שדוקא נשים נוהגות קנס זה שאם שכחו ידליקו יותר אבל אנשים לא נוהגים קנס זה, וכן קנס זה נאמר דוקא בשבת ולא ביום טוב.
- ד. אשה שנאנסה ולא הדליקה אינה צריכה להוסיף כל ימיה עוד נר, כי באונס לא נאמר קנס זה.
- ה. אסור להשתמש בנרות שבת לצורך אחר, אבל להדליק מנר לנר מותר, וה"ביאור הלכה" הביא את ה"אליהו רבא" שכתב שטוב שיהיה נר מיוחד להדליק בו תמיד נרות שבת.
- ו. הגר"ש אלישיב סובר שכיון שכל בני הבית צריכים לדעת שהם מקיימים מצוה בהדלקת נר שבת, לכן אם הם לא יודעים שהם מקיימים מצוה אז חסר בקיום המצוה שלהם.
- ז. כשהאשה לא נמצאת בבית או שאינה יכולה להדליק נר שבת, הורה הגר"ש אלישיב שאם יש לאיש בת גדולה שלא נשואה, היא תדליק, כיון שמצות הדלקת הנרות שייכת לאשה, ואם יש לו בת נשואה שמתארחת אצלו ידליקו שניהם.

מעשה רבותינו מקאמא רנא – רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זיע"א

רבנו היה אוצר גדול של דברי תורה ומאמרים וסיפורי מעשיות צדיקים חסידיים, ששמע מרבו המגיד מזלוטשוב, מבחירי תלמידיו של הבעל שם טוב הקדוש, והוא שהכניס לתוך לב חתנו הרה"ק מהרי"א התלהבות דקדושה ואמונת חכמים עד כדי מסירות נפש.

ואכן, בפסרי המהרי"א מפוזרים מימרות וסיפורים רבים, ששמע מפי רבו, איש מפי איש, ממקורו הקדוש של הבעש"ט, וכתב בספרו "מעשה השם" על סיפוריו שהם אמת כמו ה' אלקיכם אמת.

נכדו הרה"ק מהרא"צ בהקדמה לספר אביו הקדוש "זהר חי" כותב בזה הלשון:
אני בעצמי הייתי מאוכלי שולחנו בכל יום ויום לערך י"ב שנים רצופות כמעט שבכל יום ויום שמעתי ממנו מעשה חדשה.

כשבא רבנו לגור בעיר פינטשוב, והייתה זו עיר של למדנים ותלמידי חכמים, רבני העיר היו בני משפחת רפפורט המיוחסת, נכדי הש"ך, שכיבדו מאוד את רבנו, אך מתושבי העיר סבל רבנו רדיפות קשות, אך הוא לא רצה לעזוב את העיר כיון שאמר, שרואה משמים שזה הוא מקום מושבו וכאן הוא צריך לגור.

ירקות שגדלו בקרקע של גוי בארץ אין בהם איסור ספיחים, מכיוון שלא גזרו על הספיחין אלא מפני עוברי עבירה, והנכרים אינן מצווין על השביעית ואין מקום לגזור עליהם (רמב"ם הל' שמיטה ויובל ד, כט). יש אומרים שהראב"ד חולק, וסובר שאיסור ספיחים נהג גם בירקות שגדלו בקרקע גוי (מעדני ארץ פ"ט).

האם בירקות אלו נוהגת קדושת שביעית? הדבר נתון במחלוקת. לרוב הפוסקים מנהג א"י מאז ומתמיד (וכפי שמעיד תלמיד הגר"א בפאת השלחן) היה כדעת מרן הב"י, שבגידולי נכרים אין לנהוג קדושת שביעית, וכך נוהגים למעשה בירושלים וברוב יישובי הארץ. ברם, החזון-איש סבר שההלכה כדעת המב"י"ט ובנו המהרי"ט, שיש בגידולי נכרים קדושת שביעית, וכך נוהגים למעשה במקומו - בני ברק, ובמקצת בנותיה.

במקומות שבהם נמכרה הקרקע לגוי (לסומכים על היתר המכירה, ולא ניכנס כרגע לעצם הדיון בנושא), הרי שלאחר המכירה הירקות גדלים בקרקע גוי, וממילא אין בהם איסור ספיחין, הם אינם הפקר ואין בהם קדושת שביעית.

אולם, במקרה שהקרקע של הגוי נזרעה ע"י יהודי בשמיטה, שוב אין זה ברור כלל ועיקר שאין בגידולים איסור ספיחין. מדברי הכסף-משנה, החזון-איש והגרש"ז אויערבך זצ"ל משמע, שבמקרה כזה יש חשש גדול לאיסור ספיחין, ועל כן גם מי שסומך על היתר המכירה, ראוי שיחמיר שלא להזדקק לירקות שנזרעו, בניגוד להנחיות המתירים, ע"י יהודים בשביעית.

מאורות הסיפור החסידי – עם תוספות

בישיבה הושלך הס. בכל שנה היו כמה מאורחי הישיבה, מהאמידים שבהם, מתחרים ביניהם מי יזכה באמירת הפסוק "אתה הראית". בדרך כלל היה זוכה בפסוק מי שתרום לישיבה את החזקתה למשך חצי יום. בשנים "רוזות" היה הזוכה מקבל את הפסוק תמורת כיסוי הוצאותיה של ארוחה אחת, בוקר או צהרים. בגמר המכירה שהתנהלה לה במשך דקות ספורות בקידמות אולם הישיבה, כשהכל משוחחים ביניהם כאילו אין דבר נוגע להם כלל, היה נהוג שהזוכה מכבד את ראש הישיבה באמירת הפסוק.

השנה הושלך הס. אחד הבחורים, רפאל שמו, קפץ לקנות את הפסוק תמורת... לימוד כל מסכת בבא בתרא הנלמדת השנה ב"זמן חורף". ואל ימעט הדבר בעיניכם - השיעורים בישיבה היו מגיעים בחורף כזה מכסימום לדף מ'. יחידים היו לומדים במקביל עוד פרק או שניים, אבל לגמור מסכת!! זה עוד לא קרה. "ואני מקבל עלי לסיים את כל שלושת הבבות", קפץ שלמה, אף הוא מבחורי הישיבה. 'הבעליבתיים' שהתחרו ביניהם כל שנה על ארוחה, שתיים או החזקת יום, לא העלו כלל את מחיריהם השנה. ל"מכרז" נעמדו רק רפאל ושלמה. אט אט קפץ המחיר - כל סדר נזיקין... שני סדרים... כל הש"ס - קפץ שלמה בהתלהבות. כל הש"ס!! תמהו בני הישיבה זה לזה, שבעה דפים ליום! לפתע נשמע קולו של רפאל. מה יכול הוא להוסיף? "כל הש"ס עם תוספות!!" כל הקהל הפנה את מבטו אל הבחור הצנום - שבעה דפים, עם רש"י, ועם תוספות, וכל יום, שנה שלימה!!!

באותה שנה נאמר הפסוק "אתה הראית" על ידי רפאל. אמנם ביקש, כנהוג, לכבד את ראש הישיבה באמירת הפסוק, אולם ראש הישיבה סירב: "מי שיגמור השנה את הש"ס כולו, הוא הראוי לפתות בשמחת תורה." שלמה נתכבד ב"ויהי בנסוע" - כל הש"ס, אפילו בלי תוספות, לאו מילתא זוטרתא היא.

למחרת החג קנה ראש הישיבה מכספו ש"ס בבלי שלם, והעניקו במתנה לרפאל. היו שלחשו לו, שגם המחיר של שלמה היה גבוה, וגם לו מגיע. "חפשתי בכל השוק ש"ס בלי תוספות, ולא מצאתי", ענה.